

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ПЕРШОГО
(БАКЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
075 «МАРКЕТИНГ» ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В
УМАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ САДІВНИЦТВА
У 2024/2025 Н.Р.**

Орієнтація Уманського НУС на студента, як споживача освітніх послуг, в системі управління якістю освітнього процесу означає, по-перше, визначення ступеня задоволеності здобувачів вищої освіти організацією навчально-виховного процесу, по-друге, така оцінка необхідна для коригування дій в освітніх процесах шляхом внесення змін в освітні програми, управління, організацію та технології навчання. Отож, мета анкетування – моніторинг задоволеності студентів наданням освітніх послуг.

Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти проводився шляхом on-line опитування. Учасники анкетування – студенти денної форми навчання, ступеня вищої освіти – бакалавр. Всього опитано 35 студентів по спеціальності «Маркетинг».

1. На запитання «Як Ви оцінюєте рівень якості надання освітніх послуг Уманським НУС?» 71% респондентів із числа опитаних здобувачів вищої освіти зазначили, що високий, 23% – достатній, 6% - задовільний (рис. 1.).

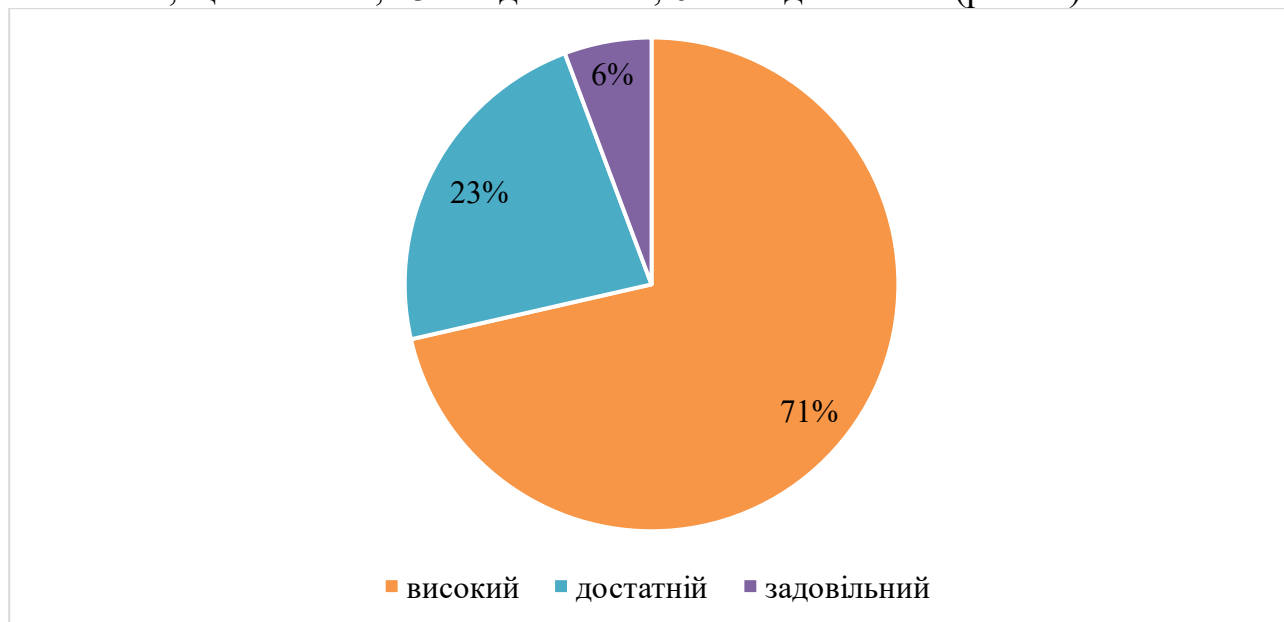

Рис. 1. Оцінка рівня якості надання освітніх послуг, %

2. На запитання «Чи задовольняє освітнє середовище в Уманському НУС Ваші потреби та інтереси?» 32 учасника опитування (91,0%) відповіли ствердно «так», 3 здобувачів (9%) частково задоволені та не задоволених немає (рис. 2). Відповідно 89% респондентів стверджують, що їм постійно надається організаційна, інформаційна та консультативна підтримка в університеті, а 11% опитаних здобувачів отримує відповідну підтримку за запитом про допомогу.

Рис. 2. Оцінка задоволеності освітнім середовищем щодо потреб, інтересів та підтримки здобувачів, %

3. На запитання «Які проблеми, на Вашу думку, найбільшою мірою ускладнюють навчання за обраною спеціальністю?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася): необхідність поєднувати навчання і роботу; особиста неорганізованість; низький рівень організації самостійної роботи; надмірний обсяг навчального навантаження; незручний розклад; відсутність такту і педагогічної майстерності при викладанні окремих дисциплін; відсутність перспектив працевлаштування; вплив з боку інших студентів; недостатнє забезпечення навчально-методичною літературою та власне розчарування в обраній спеціальності. Узагальнені результати відображені у табл. 1. За результатами опитування перші дві позиції посіли наступні проблеми: особиста неорганізованість (відзначили 51% опитаних) та необхідність поєднувати навчання і роботу (49%).

**Які проблеми найбільшою мірою ускладнюють навчання, на думку
опитаних здобувачів**

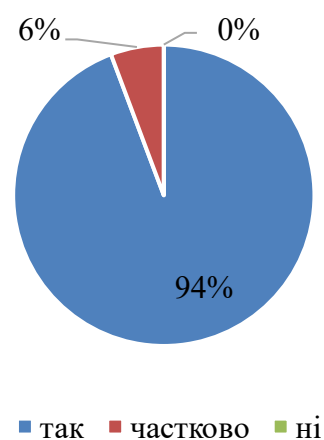
Перелік проблем	Кількість здобувачів	%
Особиста неорганізованість	18	51
Необхідність поєднання роботи і навчання	17	49
Недостатня вмотивованість до навчання	12	34
Надмірний обсяг навчального навантаження	2	6
Низький рівень організації самостійної роботи	2	6
Недостатня практична підготовка	-	-
Відсутність такту педагогічної майстерності при викладанні окремих дисциплін	-	-
Спосіб подання інформації викладачами	-	-
Недостатнє забезпечення навчально-методичною літературою	-	-

4. На запитання анкети «Чи своєчасно Вам надається доступна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та поточного оцінювання в межах окремих дисциплін?» 100% респондентів відповіли «так, викладач на першому занятті все пояснює».

5. На запитання «Чи забезпечить зміст освітньої програми та її структура (набір обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін) Вашу майбутню успішну діяльність за спеціальністю?» ствердно відповіли 94% опитаних здобувачів, 6% бачать часткову забезпеченість, не задоволені переліком дисциплін освітньої програми відсутні.

Можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через вільний вибір навчальних дисциплін повністю задоволені 91% респондентів та 9% – частково (рис. 3)

забезпечення набором дисциплін в освітніх програмах для професійної самореалізації здобувачів

забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через вільний вибір навчальних дисциплін

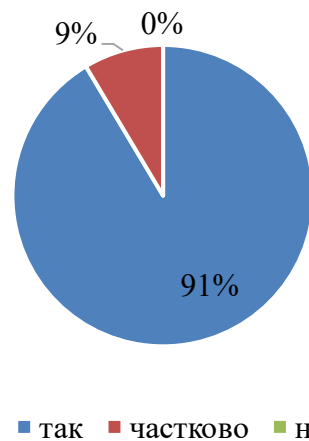

Рис. 3. Забезпечення набором обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін у освітніх програмах, зокрема через вільний вибір, %

6. 100% респондентів відповіли «так» на запитання «Чи задовольняють Вас форми і методи навчання та викладання дисциплін за обраною спеціальністю?»

7. На запитання «Яким інтерактивним методам навчання і формам проведення занять при вивченні дисциплін Ви надаєте перевагу?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із переліку. Узагальнені результати відображені у табл. 2. За результатами опитування перевагу надали діловій грі (51%), обговорення в малих групах (34%), 31% схиляються до дискусії, 20% обирають тренінги та роботу в групах.

Таблиця 2

Рейтинг інтерактивних методів навчання і форм проведення занять серед здобувачів

Перелік проблем	Кількість здобувачів	%
Ділова гра	18	51
Обговорення в малих групах	12	34
Дискусія	11	31
Тренінги	7	20
Робота в групах	7	20
Квести	6	17
Майстер-класи	5	14
Ситуаційний аналіз	5	14
Круглий стіл	4	11
Дебати	3	9
Навчальні відео	2	6
Презентація (графіки, таблиці)	1	3
Візуалізована лекція	1	3

8. На запитання «Чи задоволені Ви організацією самостійної роботи

(викладачем визначені вимоги, надані рекомендації щодо виконання домашніх завдань, визначена необхідна література та зазначені джерела її отримання)?». Відповіді про рівень стимулювання здобувачів до самоосвіти й науково-дослідницької діяльності узагальнені та представлені у табл. 3.

Таблиця 3

Задоволеність організацією самостійної роботи та науково-дослідницької діяльності

Варіанти відповіді	Результати опитування
<i>Задоволеність організацією самостійної роботи здобувачів</i>	
Так	32 особи (91%)
Частково	3 особи (9%)
Ні	-
<i>Оцінка рівня стимулювання до самоосвіти й науково-дослідницької діяльності</i>	
Високий	33 особи (94%)
Достатній	2 особи (6%)
Недостатній	-

Як свідчать результати опитування, більшість здобувачів задоволені організацією самостійної роботи в УНУС (викладачем у достатньому обсязі запропоновані навчальні матеріали, фахово визначені вимоги, надані рекомендації щодо виконання завдань, вказані необхідні джерела інформації), 7% здобувачів задоволені організацією самостійної роботи частково. 94% (33 опитаних) високо оцінили стимулювання до самоосвіти та науково-дослідницької діяльності, решта (6%) вважає, що таке стимулювання є недостатнім.

9. На питання «Чи своєчасно Вам надається доступна та зрозуміла інформація щодо форми контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання з навчальних дисциплін?» результати анкетування здобувачів вищої освіти підтвердили, що практично усім надається доступна та зрозуміла інформація щодо форми контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання з навчальних дисциплін. Викладачі інформують про це переважно на першому занятті в усній формі (86% респондентів обрали цей варіант), або інформує, де така інформація оприлюднена на сайті університету чи кафедри (14%) (рис. 4).

Рис. 4. Інформованість здобувачів освіти щодо форми контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання, %

10. На питання «Чи є, на Вашу думку, процес оцінювання в ході поточного й підсумкового контролю об'єктивним і неупередженим?» всі здобувачі відповіли «Так».

11. На питання «Чи ознайомлені Ви з процедурою оскарження результатів контрольних заходів? отримано аналогічні результати, всі відповіли «Так».

12. На питання «Чи задовольняє Вас рівень залучення запрошених професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до освітнього процесу, насамперед, до аудиторних занять?» всі студенти відповіли «Так».

13. Респондентам було запропоновано визначити результати залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до освітнього процесу, насамперед, до проведення аудиторних занять. Отримані за результатами анкетування дані дозволяють стверджувати, що 93% здобувачів задоволені і бажають переймати досвід професіоналів-практиків безпосередньо у навчальному процесі.

14. Університет приділяє особливу увагу якості навчальних ресурсів та забезпечує ефективну і безперебійну роботу комп'ютерної та мережевої інфраструктури, інформаційних сервісів, оптимізує їх розвиток для користувачів.

Наступний блок запитань дозволив детальніше проаналізувати рівень задоволеності студентів ресурсним забезпеченням освітніх програм в УНУС. Узагальнені відповіді представлені у табл. 4

Таблиця 4

Моніторинг оцінки наявності та доступності ресурсного забезпечення університету

Критерії якості ресурсного забезпечення	Кількість відповідей здобувачів	Питома вага
1	2	3
<i>Чи використовуються сучасні засоби навчання в Уманському НУС (спеціалізовані аудиторії, комп'ютерні класи, тренажери, мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки тощо)?</i>		
так	34	97
частково	1	19
ні	0	0
<i>Чи задоволені Ви рівнем інформаційної підтримки (зручне та ефективне інформування стосовно різних аспектів навчання, вільний та безоплатний доступ до електронних інформаційних ресурсів)?</i>		
так	33	94
частково	2	6
ні	0	0

<i>Чи задовольняють Вас технології дистанційного навчання, які використовуються в Уманському НУС?</i>		
так	33	94
частково	2	6
ні	0	0
<i>Чи задоволені Ви якістю підручників, методичних посібників, лекційних матеріалів, які пропонуються Вам для опанування навчальних дисциплін?</i>		
так	31	89
частково	4	11
ні	0	0

На основі результатів опитування можна зробити висновок, що забезпеченість технічними, навчально-методичними та інформаційними ресурсами була достатньо високою, відповідала очікуванням здобувачів і сприяла їх фаховому зростанню.

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

15. Опитування здобувачів щодо практикозорієнтованості навчання показує, що 91% задоволені обсягом практики, 9% опитуваних задоволені частково та відсутні здобувачі, які вважають, що практики зі спеціальності замало (рис. 5). Відсоток задоволеності здобувачами тих компетентностей, які вони здобули та/або розвинули під час практичної підготовки складає 97% - задоволені, 3% - частково.

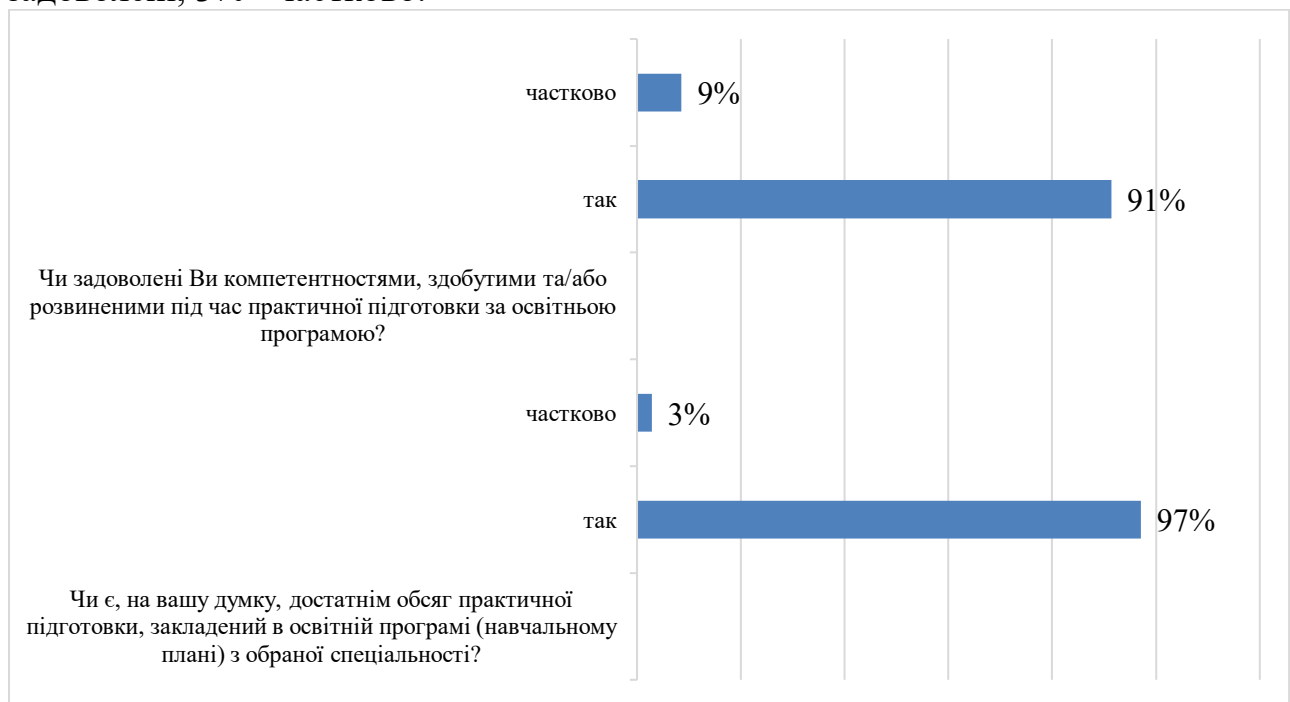

Рис. 5. Задоволеність обсягом практичної підготовки та компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки, %

16. Університет популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Відповідно на запитання «Чи ознайомлені Ви з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в університеті?» 100% опитаних відповіли, що ознайомлені з принципами академічної доброчесності.

17. На запитання «Яким чином популяризується академічна доброчесність в Уманському НУС?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася). Узагальнені результати ілюструє рис. 6.

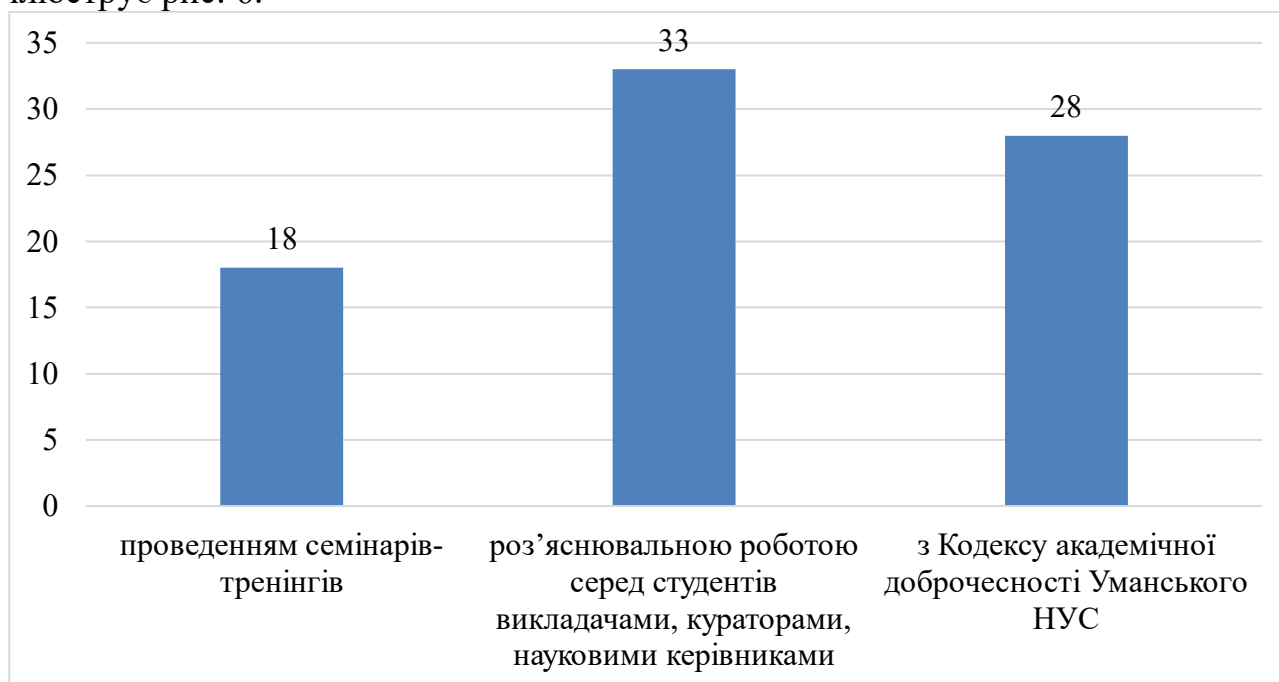

Рис. 6. Популяризація академічної доброчесності в Уманському НУС

18. На запитання «З якими проявами академічної недоброчесності Ви стикалися в університеті?» отримано 100% результат «не стикався»

19. На запитання «Які з перерахованих заходів застосовуються в університеті до здобувачів вищої освіти у випадку виявлення ознак академічної недоброчесності в їх роботах?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із переліку. Узагальнені результати відображені у табл. 5.

Таблиця 5

Заходи, які застосовуються в університеті до здобувачів вищої освіти у випадку виявлення ознак академічної доброчесності в їх роботах

Перелік проблем	Кількість здобувачів	%
Це негативно впливає на підсумкову оцінку при захисті роботи	3	9
Така робота не зараховується	12	34
Здійснюється вибіркова/повторна перевірка роботи на плагіат після доопрацювання	5	14
Проводяться роз'яснювально-виховні бесіди про дотримання академічної доброчесності	29	83
Студент не допускається до захисту	2	6
Усне попередження	10	29
Повторне проходження оцінювання	2	6
Зміна теми індивідуального завдання	2	6
Мені такі випадки не відомі	30	86

20. Під час опитування здобувачів вищої освіти було важливо проаналізувати їх потреби та інтереси. За результатами анкетування щодо безпечності освітнього середовища для життя і здоров'я студентів, їх соціальної підтримки Університетом можна зробити висновок, що відповідні послуги надаються на високому рівні і задовольняють більшість студентів. 100% здобувачів стверджують, що освітнє середовище в Уманському НУС є цілком безпечним для їхнього життя і здоров'я. Узагальнені результати відображені на рис. 7 та рис. 8.

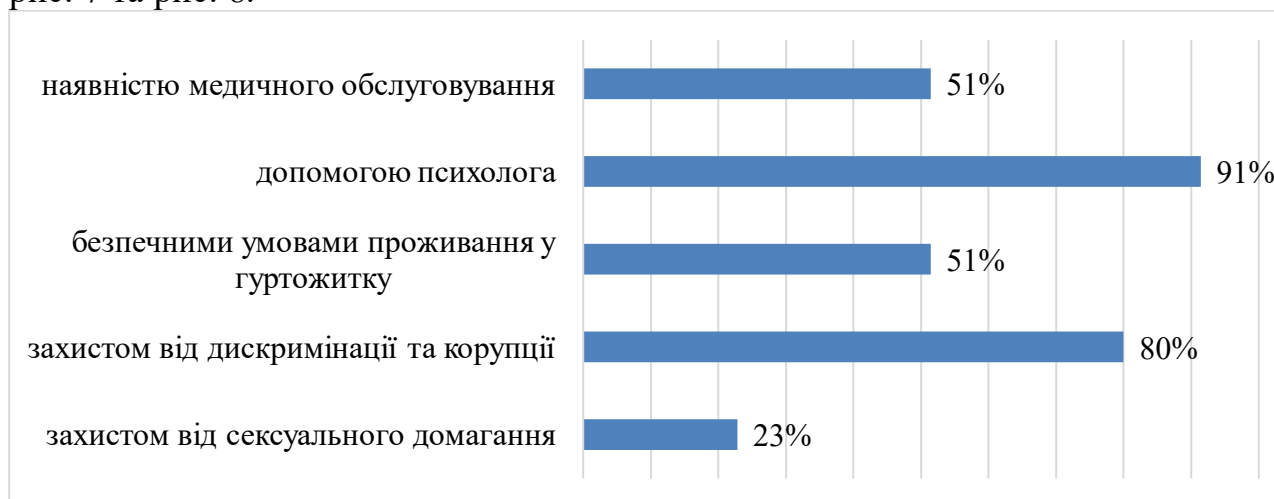

Рис. 7. Фактори забезпечення безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я, %

21. При проведенні анкетування досліджувалась також наявність процесів, що підтримують студентів під час навчання, якщо у них виникають значні труднощі чи проблеми.

Рис. 8. Напрями надання соціальної підтримки, %

22. На питання «Чи ознайомлені Ви з програмами міжнародної академічної мобільності?» (проходження міжнародних практик, навчання за програмами/грантами за кордоном тощо)?» отримано 100% позитивний результат «так». 94% (33 здобувачі) знають про таку можливість, 6% (2 здобувача) – або не знають, або не зацікавлені (рис. 9).

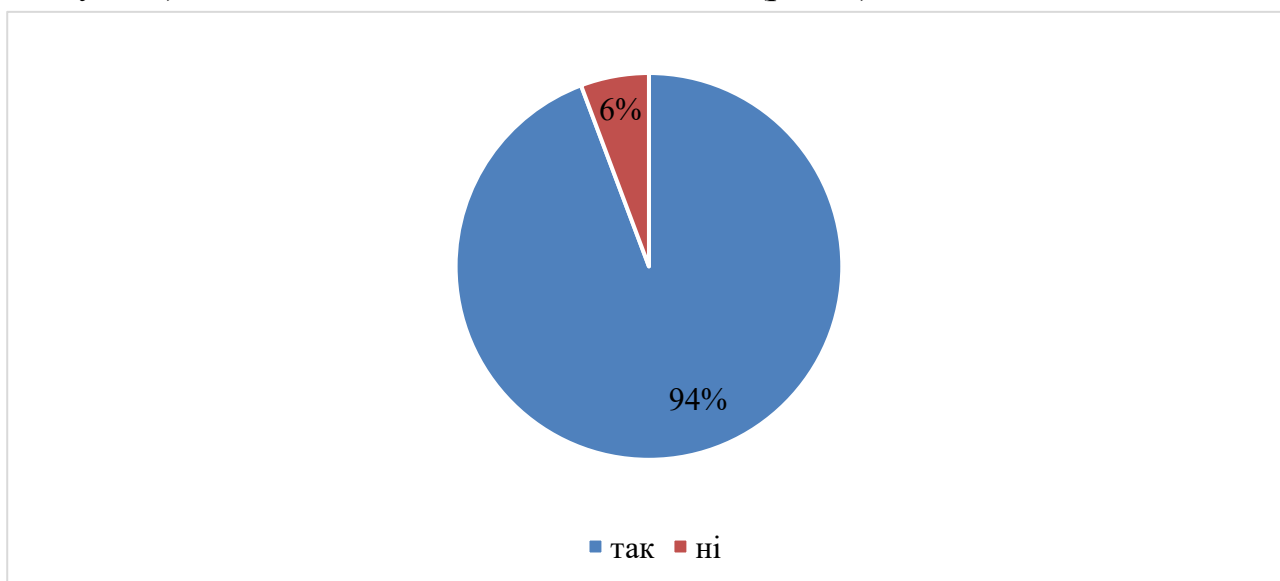

Рис. 9. Можливості міжнародної академічної мобільності, %

23. 89% опитаних здобувачів вищої освіти задоволені рівнем організації роботи студентського самоврядування в Уманському НУС, 11% – задоволені частково.

24. Відповідно багато студентів приймають активну участь у заходах, які проводяться студентським самоврядуванням, отримані результати на рис. 10.

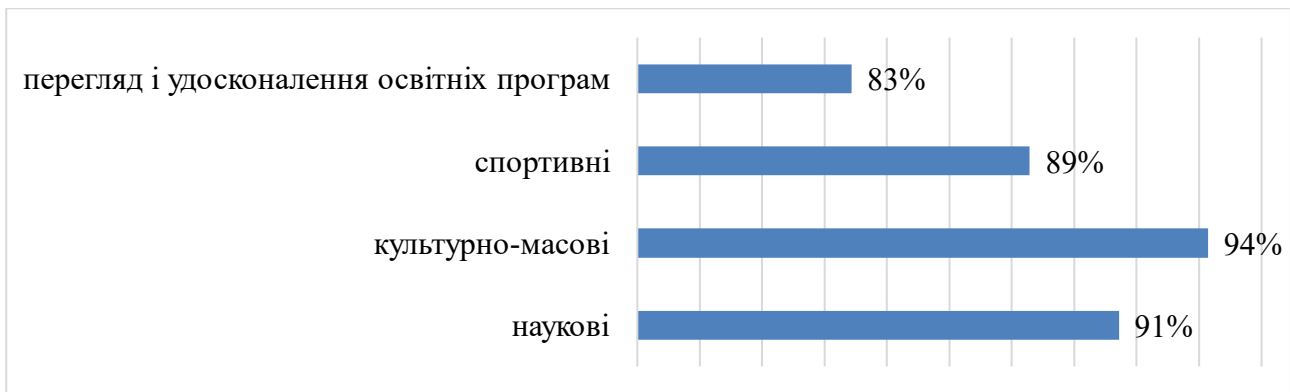

Рис. 10. Участь студентів у заходах, які проводить студентське самоврядування

25. На запитання «Що, на Вашу думку, слід удосконалити в освітній програмі для Вашої спеціальності?» 32 студентів (92%) із загальної кількості опитаних відповіли, що нічого не слід змінювати і їх все влаштовує. 3 респонденти (8%) мали окремі пропозиції.

ВИСНОВОК

Для удосконалення та підвищення рівня освітніх послуг, що надаються Університетом та кафедрою маркетингу доцільно застосувати наступні заходи:

1. Постійно покращувати якість освітнього процесу, удосконалювати освітню програму, у відповідності до вимог ринку праці і запитів стейкхолдерів. Проводити періодичні зустрічі з студентами для ознайомлення із змістом освітньої програми, каталогом вибіркових дисциплін і чинною процедурою їх вибору, системою оцінювання в університеті, зокрема – про право студентів на зміну оцінки шляхом її оскарження, популяризувати академічну доброчесність.

2. З метою підвищення інформаційного забезпечення систематично оновлювати інформаційні пакети діючих освітніх програм і перелік дисциплін у програмах підготовки та каталогах вибіркових дисциплін на сайтах кафедр і на офіційному сайті університету.

3. Продовжувати покращувати якість та безпечність освітнього середовища для здобувачів освіти, розвивати матеріально-технічну базу університету, зокрема оновлювати комп'ютерне обладнання і програмне забезпечення, оснащення наукових лабораторій, покращувати інфраструктуру для самостійної роботи.

4. Науково-педагогічним працівникам удосконалювати методи викладання/стимулювання/мотивації здобувачів до навчальної та науково-дослідної діяльності з використанням сучасних інноваційних підходів до навчання, зокрема, з використанням інтерактивних занять, індивідуальних дослідницьких завдань, конкурсів та квестів, щоб зробити навчальний процес цікавішим і більш мотивуючим для студентів.

5. Посилити практичну підготовку студентів шляхом збільшення кількості занять, спрямованих на формування практичних навичок для кращого засвоєння теоретичного матеріалу, відвідувань успішних підприємств, залучати фахівців-практиків до проведення лекцій, практичних / семінарських / лабораторних

занять, практик.

6. Продовжувати розвивати науково-дослідницьку діяльність студентів через активізацію участі у наукових конференціях, фахових семінарах, студентських наукових гуртках, грантових проєктах. Залучати здобувачів освіти у творчі, наукові, спортивні об'єднання, до інноваційних міжнародних проєктів у сфері освіти, науки, культури.

7. Розширити можливості для міжнародної академічної мобільності, надаючи студентам більше пропозицій щодо навчання та практики за кордоном, поглиблювати міжнародне студентське співробітництво, зокрема у контексті наукових досліджень за освітніми програмами і грантовими проєктами. Розвивати міжвузівську академічну мобільність.

8. Продовжувати інформаційно-психологічну підтримку здобувачів освіти з усього спектру аспектів життя університетської молоді (здоров'я, освіта, праця, кар'єра, суспільне й особисте життя, сім'я, житло, дозвілля, спорт тощо).

9. Проводити щорічне опитування здобувачів освіти щодо їх задоволеності освітніми програмами та якістю освітніх послуг. Відстежувати динаміку і виявляти слабкі чи проблемні зони для своєчасної реакції.